

DE VERSCHRIKKINGEN VAN DE WATERSNOODRAMP 1953

Eén van de meest dramatische gebeurtenissen uit de geschiedenis van Nederland is de watersnoodramp van 1953. In de nacht van zaterdag 31 januari ontwikkelde zich boven Schotland een zware storm van orkaankracht, tegelijkertijd met een springvloed. Het water werd in de loop van 1 februari via de trechtervormige Noordzee tot extreme hoogte opgestuwd met eindbestemming Nederland en verdere gebieden. De dijken in het Deltagebied bleken onvoldoende hoog en sterk en niet bestand tegen het watergeweld. Grote delen van Zeeland, de Zuid Hollandse eilanden en een deel van West-Brabant kwamen onder water te staan.

DE ENORME GEVOLGEN.

Op veel plaatsen in Nederland braken dijken door en verloren we de strijd tegen het woeste water. Het allergrootste drama vond plaats in Oude-Tonge. Een breuk in de dijk veroorzaakte een muur van water, die met grote snelheid het dorp overspoelde en de bewoners volkomen verraste. Binnen een halfuur kwam het dorp twee tot drie meter onder water te staan. Een drama voltrok zich en 305 bewoners vonden een gruwelijke verdrinkingsdood. In die nacht veranderde ook ongeveer 165.000 hectare in één groot zoutgebied. Volgens de officiële cijfers waren er totaal 1795 slachtoffers te betreuren. In Noord-Brabant 247, Noord-Holland 7, Zeeland 864 en Zuid-Holland 677. Duizenden dieren vonden eveneens een verschrikkelijk einde.

HEERJANSDAM BLEEF EEN RAMP BESPAARD.

Terugkijkend mogen we stellen dat Heerjansdam veel wateroverlast heeft gehad en flinke schade heeft geleden. Een groot aantal Heerjansdammers hebben zich dagenlang ingezet om erger te voorkomen door op de meest bedreigde punten honderden zandzakken, planken e.d. aan te brengen. Vrachtwagens met grond en zand werden van elders aangevoerd. We mogen dan ook van geluk spreken dat er geen dijkdoorbraken plaatsvonden of dodelijke slachtoffers zijn gevallen. De slaperdijken vanaf Barendrecht tot Groote Lindt waren geen partij met als gevolg dat de polders Hooge-Lage Nesse, het Buitenland en ook de Zuidpolder in Barendrecht onder water kwamen te staan. Het hierop volgende grote gevecht tegen het water vond plaats langs de Dorpsstraat, Develsluis en de hele Lindtsedijk. Met name de Lindtsedijk kreeg het zwaar te verduren en waren er hachelijke momenten. Op sommige plaatsen was de dijk zo smal geslagen dat alleen nog lopend de woningen konden worden bereikt. Een ernstig incident, dat wonder boven wonder goed afliep, vond plaats bij de woning van de vroegere dr.de Roest in het doodlopende deel van de Dorpsstraat. Het water dat over de kruin van de dijk stroomde had zoveel grond weggeslagen, dat kabels en leidingen zichtbaar waren. Het water stortte met kracht over de dijk. Onder aan die dijk stonden enkele kleine woningen. De inwoners liepen gevaar door het kolkende water en moesten geëvacueerd worden. Een jonge vrouw met een klein kind kwam in de problemen en verloor haar baby. Twee kordate jonge Heerjansdammers wisten met grote inspanning het kind van een wisse verdrinkingsdood te redden. Hiermee bleef ons persoonlijk leed bespaard.

Heerjansdam 1953, foto's archief Arie Gouw

ZUID-HOLLAND ONTSNAPT TERNAUWERNOOD AAN ENORM DRAMA.

Bij mijn speurtocht naar verdere informatie over de ramp, belandde ik bij Nieuwerkerk aan de IJssel. De slingerdijk daar bleek de achilleshiel van Zuid-Holland. Een dijkdoorbraak daar zou catastrofale gevolgen hebben voor het uitgestrekte gebied dat meters onder NAP ligt en met een inwonersaantal van enkele miljoenen. Ondanks grote inspanningen brak de dijk wel door. Hoe een verdere ramp ter nauwer nood kon worden voorkomen las ik in het Algemeen Dagblad van 25 januari 2003 in het artikel *De Redder van Zuid-Holland*.

“Duizenden Hollanders hebben hun leven te danken aan Ir. Johan van Veen. In de nacht van de watersnoodramp sommeerde hij een schipper zijn boot in de dijkbreuk te varen, waardoor de Randstad op het nippertje aan een ramp ontsnapte.”

Elders in de media wordt gemeld, dat het burgemeester Vogelaar zou zijn geweest die het schip de “Twee gebroeders” in naam van de koningin vorderde. Hoe het ook zij, het werd een hachelijke operatie, speciaal ook voor de schipper. Uiteindelijk kon hiermee een catastrofe worden voorkomen.

Na de ramp werd een enorm beveiligingsplan gerealiseerd, die de Deltawerken werden genoemd. Tot op de dag van vandaag dwingt dit huzarenstukje nog steeds grote bewondering af en het trekt veel toeristen uit binnen- en buitenland.

Joop van der Ent
e-mail : joopvanderent@